

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การจัดการเงินและความต้องการความรู้ด้านกฎหมายกับการอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลศาลายา จ.นครปฐม

มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) เพื่อวิเคราะห์ถึงวิธีการจัดการเงิน และความต้องการความรู้ด้านกฎหมายของผู้สูงอายุ
- 2) เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการชี้แนะให้ผู้สูงอายุจัดการเงิน และการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าใจในกฎหมายที่จะนำไปสู่การอยู่ดีมีสุข รวมทั้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุได้ใช้ประโยชน์ในการดูแลสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ

- 1) การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 400 ตัวอย่าง
- 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกประกอบการวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 20 ตัวอย่าง เพื่อให้คำตอบของการวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิง จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 เป็นเพศชาย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 65 - 69 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมา มีอายุระหว่าง 60- 64 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 อายุ 70 - 74 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 และอายุ 75 ปีขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 ตามลำดับ และคู่สมรสเสียชีวิต จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 การศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมา เป็นม.ปลาย/ปวช. จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 โดยมี

อาชีพเดิมธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาเป็นพ่อบ้าน-แม่บ้าน จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 การ พักอาศัย อยู่กับคู่สมรส บุตร หลาน และญาติ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 โดยบ้านที่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของบุตรหลานมากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้สูงอายุเอง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 เป็นบ้านเช่า จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 เป็นกรรมสิทธิ์ของญาติ พี่น้อง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การจัดการเงินกับการอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุ ในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุที่ทำการศึกษาวิจัย มีรายได้ จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 และไม่มีรายได้ จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 โดยผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 5,000 บาทมากที่สุด จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25. รองลงมา มีรายได้ 2,001 – 3,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 รายได้ 4,001 – 5,000 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 รายได้ 1,001 – 2,000 บาท และรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาทต่อเดือนมีจำนวนเท่ากันอยู่ที่ประเภทละ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่เมื่อมีรายได้และไม่มีรายได้ ต่างก็มีรายจ่ายด้วยเช่นกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่ จะมีรายจ่ายสูงกว่า 5,000 บาทต่อเดือน จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมา มีรายจ่าย 2,001 – 3,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 รายจ่าย 4,001 – 5,000 บาท จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 รายจ่าย 1,001 – 2,000 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 รายจ่าย 3,001 – 4,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และรายจ่ายต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 จึงทำให้ผู้สูงอายุที่มีเงินออม จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 และโดยส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 โดยผู้ที่มีเงินออม ส่วนใหญ่จะออมประมาณ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาทต่อเดือน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ออม 1,001 – 2,000 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 โดยวิธีการออมโดยส่วนใหญ่จะฝากธนาคาร จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 วิธีอื่นๆ อาทิเช่น ฝากบุตรหลาน ญาติ จำนวน 38 คิดเป็นร้อยละ 9.5 และเก็บไว้เอง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่มีเงินออม สาเหตุเนื่องมาจาก ไม่มีรายได้เองมากที่สุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือใช้จ่ายหมด จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 ซึ่งรายจ่ายในแต่ละเดือนของผู้สูงอายุจะจ่ายเกี่ยวกับของใช้ส่วนตัวประจำวัน จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา จ่ายเพื่อสุขภาพ รักษาพยาบาล จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 และให้บุตรหลาน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 และในปัจจุบันผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 81.3 และมีหนี้สิน จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 โดยผู้ที่มีหนี้สินจะเนื่องมาจาก

ตนเอง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และจากคนในครอบครัว จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และหนี้สินที่มีเป็นหนี้ในระบบมากกว่าหนี้นอกระบบ และผู้สูงอายุคิดว่ารายรับ รายจ่าย และการออม มีผลต่อการอยู่ดีมีสุข จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และไม่มีผลต่อการอยู่ดีมีสุข จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

ตอนที่ 3 ความต้องการความรู้ด้านกฎหมายกับการอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุ จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการความรู้ด้านกฎหมายต่างๆในระดับมาก จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 มีความต้องการความรู้กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในระดับปานกลาง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือระดับมาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 มีความต้องการความรู้กฎหมายอาญา ในระดับปานกลาง จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 รองลงมาคือระดับมาก จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 มีความต้องการความรู้กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในระดับมาก จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 มีความต้องการความรู้กฎหมายเกี่ยวกับมรดกทรัพย์สิน ในระดับปานกลาง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือระดับมาก จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 ผู้สูงอายุมีความต้องการให้ภาครัฐให้ความรู้ด้านกฎหมายต่างๆ ในระดับมาก จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และผู้สูงอายุมีความต้องการรู้กฎหมายเพื่อความอยู่ดีมีสุข ถูกหลอก หรือถูกโกง ในระดับมาก จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้สูงอายุมีการจัดการเงินทั้งในระบบและนอกระบบ ส่วนของการออมจะออมโดยฝากธนาคารพาณิชย์ เก็บไว้เอง ฝากบุตรหลาน และให้ผู้อื่นกู้ อื่นแต่จำนวนไม่มาก เนื่องจากรู้จักคุ้นเคยกัน ไม่มีการทำสัญญา และมีที่ไม่ได้เงินคืน ผู้สูงอายุบางส่วนมีการเล่นแชร์ แต่วงเงินไม่สูง ส่วนของหนี้สินมีการกู้ยืมเงินทั้งจากธนาคารพาณิชย์ และจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ ต้องการรู้กฎหมายการกู้ยืมเงิน การเล่นแชร์ เป็นต้น รวมทั้งต้องการสวัสดิการที่ดีจากรัฐ อาทิ การเพิ่มเบี้ยยังชีพ ค่าโดยสารรถฟรี รักษาพยาบาลฟรี มีรถบริการฟรีพาไปโรงพยาบาล มีอาชีพให้ผู้สูงอายุเกิดรายได้ มีบ้านพักให้ผู้สูงอายุ มีกิจกรรมให้ผู้สูงอายุทำยามว่าง เป็นต้น

5.2 การตอบคำถามการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1) สถานะปัจจุบันของผู้สูงอายุมีการจัดการเงิน ทั้งในระบบและนอกระบบอย่างไรบ้าง จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลศาลายา มีการจัดการเงินทั้งในระบบ คือ โดยการฝากธนาคารพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่ เก็บไว้เอง ฝากบุตรหลาน และมีการจัดการเงินนอกระบบ คือ มีการเล่นแชร์ เพื่อเป็นการออมเงิน การกั๊ยืมกันเอง รายได้กับรายจ่าย เท่ากันเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มีการออมได้น้อย หรือไม่มีการออมเงินเลย และหนี้สินที่มีส่วนใหญ่นี้เป็นหนี้สินที่เกิดจากตนเอง

2) ความต้องการความรู้ด้านกฎหมายของผู้สูงอายุในปัจจุบันมีอะไรบ้าง ทั้งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา และสิทธิต่างๆ

ผู้สูงอายุที่ทำการศึกษารายนี้ มีความต้องการความรู้กฎหมาย ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในระดับมาก ส่วนกฎหมายด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลาง อาทิ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา และผู้สูงอายุมีความต้องการให้ภาครัฐให้ความรู้ด้านกฎหมายต่างๆ และผู้สูงอายุมีความต้องการรู้กฎหมายเพื่อความอยู่ดีมีสุข ถูกหลอก หรือถูกโกง ในระดับมาก

3) การจัดการเงินและความต้องการความรู้ด้านกฎหมายของผู้สูงอายุ มีผลต่อการอยู่ดีมีสุขหรือไม่อย่างไร

จากการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุยังคงมีความต้องการ ความรู้ด้านกฎหมาย รวมทั้งต้องการมีรายได้ ต้องการมีการออม เพื่อมั่นคงของชีวิต ใช้จ่ายยามจำเป็นหรือยามเจ็บป่วย รวมทั้งต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ในเรื่องของสวัสดิการต่างๆ ที่ผู้สูงอายุควรจะได้รับ

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเพิ่มระดับความเชื่อมั่นของข้อมูลให้มากยิ่งขึ้น
2. ควรเพิ่มพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษารายนี้ เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างให้ชัดเจนมากขึ้น